

سخنی کوتاه

مهندس کامبیز فروزان

مدیر امور تحقیقات و بذر شرکت توسعه کشت دانه های روغنی

اگر سابقه کشت دانه های روغنی در کشور را بررسی کنیم ملاحظه می گردد که عمده هدف گذاری در تولید دانه های روغنی کشور بر ۴ محصول سویا، کلزا، گلرنگ و آفتابگردان محدود شده و اندکی از تولید، نیز به محصول کنجد اختصاص دارد. این در حالی است که منابع گسترده دیگری نیز وجود دارد که می توانند به عنوان منابع تامین روغن خوراکی مورد توجه قرار گیرند که در کشور ما نیز قابلیت تولید دارند. سعی دارم در این مجال و شماره های آتی تعدادی از آنها را برای شما خلاصه وار معرفی نمایم.

کتان:

کتان *Linseed*، که با نام علمی *Linum usitatissimum* شناخته می شود یکی از این نباتات است که سالیان درازی است ارقام محلی آن در مناطق کشور تحت نام بزرک تولید می شود و عمدتاً مصرف صنعتی دارد و کمتر به مصرف خوراکی آن توجه می شود. بذر کتان از دو وارسته قهوه ای و زرد طلایی حاصل می شود که معمولاً خواص تغذیه ای مشابه دارند و دارای اسیدهای چرب زنجیر کوتاه امگا ۳ می باشند. در این بین تنها مورد استثنا گونه ای از کتان طلایی است که *Solin* (با نام تجاری *Linola*) نامیده می شود که دارای پروفیل اسید چرب متفاوت است و اسید چرب امگا ۳ در آن بسیار اندک است. از نظر پزشکی ثابت شده است که مصرف آن در رژیم غذایی باعث پیشگیری از سرطان سینه و سرطان پروستات می شود.

عمده ترین کشورهای تولید کننده کتان، کانادا (۳۴٪)، چین (۲۵/۵٪)، هندوستان (۹٪)، آمریکا (۸٪) و ایتویپی (۳/۵٪) می باشد. به نظر می رسد کشور ما هم به شرط در اختیار داشتن گونه های اصلاح شده پر روغن بتواند بر روی این گیاه به عنوان یکی از منابع تامین روغن نباتی حساب کند و در این خصوص کارخانجات روغن کشی نیز می توانند بهره برداری لازم را داشته باشند.